

Köszöntő

Kedves Olvasó!

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Színház és Multimédia Kutatóintézet magyar tagozatának munkatársaiban már régóta forr annak gondolata, hogy létrehozzanak egy olyan tudományos időszaki kiadványt, amelynek szövegei színházzal, művészettel, médiával, kultúratudományos kérdésekkel foglalkozzon. A gondolat megszületését többek között az intézet 2020-ban indított román nyelvű lapja, a *Cercetări Teatrale* is motiválta, amelynek célkitűzései közé tartozik a kurrens színházi jelenségek kutatási eredményeinek ismertetése, a tudományos intézmények kutatói közötti párbeszéd kialakítása. A *Súgó* a román nyelvű társulaphoz hasonló célokat tűz ki maga elé tematikus lapszámaiban: helyet szeretne adni a magyar nyelven publikáló szerzőknek a tudományos értekezésre abban a reményben, hogy egy-egy korszak, szerzői életmű, felvetett probléma új megvilágításba kerülhet.

De miért pont *Súgó*? Nemcsak azért választottuk ezt a nevet, mert frappáns módon utal egy olyan személyre, aki előadások alkalmával segíti a színészek munkáját. Hanem sokkal inkább azért, mert az egyre polarizáltabbá váló tudományos életben meg szeretnénk sügni olyan interpretációkat, gondolatokat, elemzéseket a lapon keresztül, amelyek árnyalják és kiegészítik a szakmai diskurzust, amelyek segítik az eligazodást, és amelyek információt nyújtanak különböző jelenségek megértéséhez. Éppen ezért kifejezetten fontosnak tartjuk olyan dokumentumok forrásközlését is, amelyek – marginalizált vagy nehezen elérhető voltukból fakadóan – eddig nem kerültek a kutatók figyelmének középpontjába.

Az első lapszám a színházi élet 1947–1989 közötti periódusának különböző aspektusát vizsgálja. Ezen időszak államszocialista politikai berendezkedései több ország kulturális életét és lehetőségeit határozták meg. E lapszám szövegei ennek folyamatára, jellegére nyújtanak rálátást. A sort Tompa Andrea tanulmánya nyitja, amely a második világháború, illetve holokauszt utáni korszak egyik fontos darabját, a Bruckstein Ludovic/Lajos *Éjszakai váltás* című

dráma kolozsvári előadásának körülményeit vizsgálja. A cenzúra hatására, a korabeli diskurzus erőviszonyaira figyelő kutatás egyúttal Harag György első önálló rendezését is részletesen tárgyalja. Ezt követi Szabó-Reznek Eszter tanulmánya, amelyben a Kolozsvári Állami Magyar Színház belpolitikáján keresztül megismerhetjük a szovjetizálás időszakának sajátos, eddig kevésbé kutatott kezdeményezését. A Jordáky Lajos irodalmi titkár által összeállított kérdőívek válaszain keresztül kirajzolódik, milyen kulturális termékeket fogyasztottak, illetve milyen véleményük volt a színeszeknek és rendezőknek a színház által bemutatott darabokról, tág értelemben pedig magáról a művészetről. Novák Csaba Zoltán a Sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színházban működő Román Kommunista Párt alapszervezetének 1968-as jelentését adja közre, amelynek történeti-politikai kontextusát is részletesen feltárja. A tanulmányok sorát Karácsonyi Zsolt az 1970–80-as évek színházi életéről írt kutatása zárja, amelyet a szerző Dusa Ödön munkásságán, illetve a nevéhez köthető Ifjú munkás Zsebszínház tevékenységén keresztül tár az olvasó elé.

Lapunk egyetlen interjúját György Andrea készítette a Pernelle asszonyt alakító Biluska Annamária színésznővel a marosvásárhelyi Stúdió Színház híres, 1962. november 24-én bemutatott *Tartuffe* nyitóelőadásával kapcsolatban. Ezt három könyvrecenzió követi: Kovács Viktor és Kovács Dominik Jákfalvi Magdolna *A valóság szenvedélye. A realista színház emlékezete Magyarországon* című kötetéről írt; Plainier Zsuzsa a Novák Csaba Zoltán, Marcela Livia Dan és György Andrea által szerkesztett *Restitutio. Între artă și dictatură. Documente privind viața teatrală în perioada Ceaușescu* című forrásközlést vizsgálja; Asztalos Veronka Örsike pedig két interjúgyűjteményt elemez: a Jákfalvi Magdolna, Kékesi Kun Árpád, Oláh Tamás és Porogi Dorka által szerkesztett *Színházi szavak. A megszólalás alakzatai a magyar színházkultúrában*, illetve a Jászay Tamás szerkesztette *Szabálytalan és kíméletlen. Beszélgetések a Szege-di Egyetemi Színpadról* című köteteket.

A szerkesztőség nevében jó olvasást kíván minden érdeklődőnek
Asztalos Veronka Örsike